

XVIII. Hæc jura, quæ pastoralia dici solent, potissimum in administratione Sacramenti Matrimonii, & sepulchris locum habent: eo quod in his sine minoribus incommodis, & scandalo peti posse videantur.

Atque imprimis hic periculum non est, quod ob jura solvi consueverat taxata Matrimonium differetur aut omittetur; neque in ejus dilatione multum incommodi esse consuevit; nec sepultura ideo omittitur, aut si forsan non ea, quæ aliâ pompa fiat, nihil aut parum inde incommoditimidum; quemadmodum (uti ante monuimus) timendum est, dum Viaticum aut extrema Unctio, propter oblationes & expensas faciendus; differtur, aut etiam omittitur; unde numquam legitur, quod aliqua jura in horum administratione solvenda taxata aut præscripta fuerint.

XIX. Jura hæc in funeralibus aut contracta Matrimonii sibi solita, & à Superioribus ad certam quantitatem taxata, videntur in locum decimarum personalium (quæ de jure communi debentur, & hodie passim in desuetudinem abierunt) successisse; ut sicuti laici eo titulo debebant de omni suo lucro decimas dare Sacerdotibus, ita vice illarum solvant jure illa vel viventibus, dum Matrimonium ineunt, vel post mortem, dum sepeliuntur.

Hanc surrogationem in locum decimarum personalium non obscure expressit Synodus Atebatensis sub Francisco Richardo titulo de Sacramentis cap. 3. Cum enim cap. 2. mandasset, ut Pastores in administratione Sacramentorum, omnes avaritiæ sordes, & quæstus inhonesti & reprobi suspiciones evitent; ne mercedem (quæ si in rebus sanctis & spiritualibus commutatio illa justa esse queat) vel capiant, vel exigant lorde, deinde capite sequenti subjungit: "Sed tamen ubi solidi fructus nulli sunt, aut exigui beneficiorum Curatorum; & minores quam sufficiant alimonie Pastorum: si populus se durum & avarum præbeat, nec liberaliter pro suo quisque modulo aliquid conferat Pastoribus Sacramentis ministrantibus; agi debet cum Majestate Regiæ, ut iisdem Pastoribus greges necessaria commode provideant, sive per decimas personales, quas certum est cessisse consuetudini laudatæ, qua populus pro administratione Sacramentorum liberaliter honorarium aliquod impendere solebat; sive alia quavis ratione: alioqui valde esset inhumanum laborem pastoralis officii requirere sine justa mercede & sublata omni ratione parandi victus & vestitus.

XX. Præterea in hoc Decreto notandum, quod dicatur, agi debere cum Majestate Regiæ, ut licet ad similia jura solvenda cogantur. Sciebant quippe hujus Synodi Patres, agrè permitti in Belgio vicinisque Provinciis, ut temporalia hujusmodi onera laicis citra contentum & auctoritatem Regis imponantur; neque facile ad eorum solutionem se constringi patiantur, nisi consensum Regis accessisse constiterit.

Hinc teste Antonio Anselmo in suo Triboriano Belgi-

co, cap. 33. cum de publicatione Concilii Tridentini tractaretur; eumque in finem ad Concilia Regia reformationis Decteta, expendenda missa essent, ad c. 4. Sess. 1. De Reformat. ubi datur Episcopis facultas novas parochias erigendi, & si necesse fuerit compellendi populum ea subministrare, quæ sufficiunt ad vitam Sacerdotum sustentandam communis nota fuit, compulsionem illam populi, & exactionem fieri non posse, sine auctoritate Regiæ, neque hanc jurisdictionem Ecclesiasticis iudicibus unquam competuisse.

XXI. De Sacerdotis honorario ex funerariis Sacrificiis operandum apud propheta judicem, & non apud Ecclesiasticum, judicatum fuisse anno 1532. refert Renatus Choppin lib. 2. de Sacra Politia tit. 2. n. 2. & pluribus confirmat Carolus Fevretius tractatu De Abusu lib. 4. c. 8. asseritque Senatam Regium solere improbare & cessare suspectis ac minus honestas exactiones, quæ in sacrorum administratione sunt; tamen si longa consuetudine firmatas; & à sententia iudicis Ecclesiastici similes exactiones adjudicante tamquam ab abusu ad Senatam Regium laicos appellare posse.

Decanus & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Engolismensis tamquam Pastores Primitivi cujusdam Ecclesiæ Parochialis condemnaverant Parochianos, ad solvendum quid modicum pro vino quoties communicarent, interjecta per Parochianos appellacione tamquam ab abusu, dictum fuit per Parlamentum Parisiense anno 1551. male & abusive judicatum.

XXII. Caterum, quacumque autoritate jura illa sint taxata, nemo non scit, quam difficulter illa sine omni fidelium scandalo, & offensione exigantur; & quam facile horum exactione nota sit populo ingerere suspensionem Sacramenta aliæque sacra officia à Sacerdotibus in tuitu retributionis administrari; ipsorumque Sacerdotum quæstui Sacra subseruire; dum vident, illa non nisi constituta mercede administrari; idque eo majore, quo solemnius administrantur.

Hinc non difficulter intelligitur, Superioribus tum Ecclesiasticis, tum secularibus allaborandum esse, ut quantum rerum conditio patitur, Pastoribus aliisque Ecclesiæ Ministris ita de temporalibus provideatur, ut ab ejusmodi scabiosis & suspectis jurium exactionibus abstinere queant quod nec difficile esset, si proventus Ecclesiastici iis, qui in Vineâ Domini laborant, juxta mentem Ecclesiæ & Fundatorum assignarentur: de quo latius infra ubi de decimis & bonis Ecclesiæ tractabitur.

XXIII. Denique ex dictis concludant Pastores alique Ecclesiæ Ministri, quod dum ob temporum deritum aliunde quam ex his juribus necessaria vivendi media non suppetunt, in horum jurium & oblationum receptione aut petitione, eam saltem servare studeant moderationem & circumspeditionem, ne avaritiæ turpissime quæstus notâ incurrant; qua ipsorum apud laicos ministerium vituperetur, & Sacramentorum aliorumque Sacrorum usus vilescat.

TITULUS II.

De Baptismo.

CAPUT I.

De Matrimonio & forma Baptismi, & quomodo hæc adhibenda.

- 1. Primum & maxime necessarium Sacramentum est Baptismus
- 2. Dicitur aliorum Sacramentorum janua.
- 3. Innocentius III. dubitavit num Ordo à non Baptizato susceptus esset invalidus: aliqua Sacramenta ab illo valide recipi posse credidit.
- 4. Creditus tutius Ordines à calis susceptos restandos.
- 5. In quo fundata fuerit resolutio Innocentii?

- 6. Non temere de suscepto Baptismo dubitandum.
- 7. Describitur Baptismus Flaminis.
- 8. Per Baptismum Flaminis quis salvari potest.
- 9. Patrum sententias acquiescendum.
- 10. Quid sit Baptismus Sanguinis?
- 11. Solutus Baptismus Fluminis habet rationem veri Sacramenti.
- 12. Forma Baptismi Latinarum.
- 13. Forma Græcorum non nihil in verbis diversa; eamque ut sufficientem probat Ecclesiæ Latina.
- 14. Expositio Cap. 1. De Baptismo.
- 15. Materiam Baptismi aqua naturalis.

- 16. Qua censenda aqua naturalis?
- 17. Extra casum necessitatis cum dubio liquore Baptizare non potest.
- 18. Ritus adhibendi aquâ in Baptismo non ubique est idem.
- 19. Ecclesiæ Græca olim usâ fuit Immersione? & eam hodierna eorum Ritua præscribunt.
- 20. Idem ritus etiam apud Latinos aliquando usitatus fuit.
- 21. Ritus Baptizandi per immersionem multis seculis in Ecclesiâ Latina perseveravit.
- 22. Baptizare per immersionem non spectat ad valorem Baptismi, sed ad disciplinam.
- 23. An per infusionem, an per immersionem Baptismus sit conferendus pendet à consuetudine & præscripto Ecclesiæ.
- 24. Debet aqua sic adhiberi ut sit ablutio, non aspersio.
- 25. Aqua sic infundenda, ut ipse baptizandus censetur verè ablutus.
- 26. Qua censenda pars notabilis ratione cujus Baptizandus dicatur ablutus.
- 27. Quomodo Græci aquam infundant?
- 28. Trina immersio multis Canonibus olim præcepta fuit.
- 29. Licet trina immersio videatur ab Apostolis descendere, non spectat tamen esse essentiam Baptismi.
- 30. Aliquando præceptum ut unica fieret immersio, & quare?
- 31. Regula que in hac disciplina diversitate tenenda est.

I. Primum inter Sacramenta numeratur Baptismus, de quo in Symbolo fidei Constantinobilitano dicitur. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et Synodus Tridentina: Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem: anathema sit, Sess. 6. De Baptismo Can. 4.

II. Quin & jam pridem à Theologis dicitur, Baptismum esse Januam aliorum Sacramentorum; id est, alia Sacramenta ad sui valorem requirere præviè in suscipiente Baptismum: quod sequutus Bonifacius VIII. in Cap. 2. De Cognat. spirituali in VI. vocat Baptismum Sacramentorum fundamentum & januam reliquorum.

III. Tempore Innocentii III. Id est, sæculo 13, dubium fuisse, an non baptizatus, qui tamen credere: se baptizatum, non pollet validè ordinari, manifestum est ex responsione ipsius Innocentii in Cap. 3. De Presbytero non baptizato; ubi ipse Pontifex multa adducit, quæ validitatem Ordinis ita suscepti evincere videbantur; itaque inter alia tamquam certum supponere apparet, quod illud non sit generaliter verum, neque de novis, neque de veteribus Sacramentis, quod Baptismus sit fundamentum illorum, quoniam & Sacramentum Conjūgit & Euchariæ ita non baptizatis recipi potest.

IV. Post hæc subjungit: "Quia verò in Concilio apud Compendium legitur constitutum, si quis in Presbyterum ordinatus deprehenderit se non baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur: nos circa latorem presentium, in hoc dubitabili casu quod tutius est sequentes, mandamus, quatenus ipsi per singulos Ordines, usque ad Sacerdotum promovere procuret, & permittas eum in Sacerdotio ministrare, quia non intelligitur iteratū, quod ambigitur esse factum: nec malè de Sacramento sentitur, cum illud non religionis contemptus, sed articulus necessitatis excludit.

Ex his haud obscurum est, Innocentium de validitate suscepti Ordinis à non baptizato dubitasse; neque credidisse, Baptismum esse fundamentum omnium Sacramentorum.

V. Ad hæc sat patet, Innocentium dubium suum de invaliditate Ordinis, suamque resolutionem de iterando Ordine fundasse in quodam Decreto Concilii apud Compendium; quod refertur sub nomine illius Concilii apud Gratianum caus. 1. q. 2. Can. 60.

Verum adverterent Eruditi, hoc Decretum in nullo Concilio apud Compendium repetiri. Extat autem in lib. 6. Capitularium Regum Francorum c. 94. neque antiquior ejus fons reperitur.

VI. Ut verò scrupulis anxietatis & dubitationis occasionem adimat Innocentius, addit: "Et certè de illo qui natus de Christianis parentibus, & inter Christianos est fideliter conversatus, tam violenter præsumitur, quod fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio pro certitudine sit habenda, donec evidentissimis forsitan argumentis contrarium probaretur.

VII. Dicit præterea Innocentius in citato Capitulo 3. Quod quis non solum per Sacramentum fidei, sed per fidem etiam Sacramenti efficitur procul dubio membrum Christi.

Illud autem quod dicit Fidem Sacramenti per quâ quis efficitur membrum Christi, vocari solet Baptismus flaminis de quo verbis Augustini dicitur apud Gratianum in Can. 34. Dist. 4. De consecrat. "Invenio non tantum passionem pro nomine Christi id, quod ex Baptismo deerat, posse suppleri, sed etiam fidem, conversionemque cordis, si fortè ad celebrandum Mysterium Baptismi in angustiis temporum succurri non potest. Neque enim latro ille pro nomine Christi crucifixus est, sed pro meritis factorum suorum: nec quia credidit passus est, sed dum patitur credidit. Quantum itaque valeat etiam sine visibili Sacramento Baptismi, Quod, ait Apostolus: Cor de creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem; in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum Mysterium Baptismi non contemptus religionis, sed articulus necessitatis excludit.

VIII. De eodem Flaminis Baptismo agit Pontifex in C. 2. De Presbytero non baptizato, respondens Cremonensi si Episcopo: "Presbyterum, quem sine unda Baptismatis extremum diem clausisse significasti, quia in S. Matris Ecclesiæ fide, & Christi nominis confessione perseveraverit, ab originali peccato solutum, & cœlestis patriæ gaudium esse adeptum asserimus incunctanter.

Antonius Augustinus in notis ad primam collectionem Decretalium ad hæc verba: Esse adeptum, ait: "Potuisse adipsi, malim. Quid enim si alicujus occulti peccati reus mortuus est? Quid si non satisfacit pro aliis etiam confessus.

IX. Post hæc Episcopum remitti ad libros SS. Augustini & Ambrosii, addent hunc notandum sententiam: "Sopitis igitur quæstionibus Doctorum, Patrum sententias tenas, & in Ecclesiâ tua juges preces, hostiæque Deo offerri jubeas pro Presbytero memorato.

X. Præter Baptismum Flaminis, meminit quoque Augustinus in citato Canone 34. & in Canone 37. Baptismi qui vulgo vocatur Baptismus Sanguinis: qui consistit in morte pro Christo tolerata; sive Martyrio; in quo proprio sanguine pro Christo fuso fidelis abluatur, antequam præ angustiis tēporis aliove impedimento vivificis Baptismi undis regeneretur; de quo in dicto Canone 37. sub nomine Augustini: "Catechumenum quavis in bonis operibus, defunctam vitam æternam habere non credimus, excepto Martyrio ubi tota Baptismi Sacramenta complentur." Et apertius ipse Augustinus lib. 3. De Civitate Dei cap. 7. Quicumque etiam non percepto regenerationis lavacro pro Christi Confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittenda peccata, quam si abluerentur sacro Fonte Baptismatis.

XI. Verum licet ex his sufficienter constet, Baptismum Flaminis [qui in perfecta peccatorum detestatione ex Dei amore, & desiderio recipiendi Sacramentorum Baptismi consistit] & Baptismus Sanguinis suppelere vices Sacramenti Baptismi, nihilominus certum est, neutrum esse Sacramentum; neque verum Baptismum de quo loquitur Christus dum ait: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto non potest introire regnum Dei. Joan. 3. v. 5. Et ceteris: Euntes docete omnes gentes. Baptizantes eos in nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti. Matth. 28. v. 19.

Hic Baptismus aquæ, sive Fluminis est propriè dictus Baptismus; atque solus rationem veri Sacramenti novæ legis habet; appellaturque communiter, Sacramentum Regenerationis; eo quod per illum homo spiritualiter re-